

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Інститут природничо-географічної освіти та екології
кафедра іноземних мов

Нові концепції - викладання іноземної мови в контексті Болонського процесу

Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції

7 листопада 2007 року

Київ 2007

Нові концепції викладання іноземної мови в контексті Болонського процесу: Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, 7 листопада 2007 року / Укл. Г.А.Турчинова, О.ОЛременко, М.О. Шутова - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007 - 158 с.

До збірки увійшли матеріали доповідей, де висвітлюються питання формування іншомовної комунікативної компетенції, особливостей кредитно-модульної системи організації навчального процесу з іноземних мов, контролю рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції та основні стратегії та стандарти педагогічної освіти.

**Матеріали доповідей учасників конференції
подаються в авторській редакції**

Рекомендовано Вченою Радою
НПУ імені М.П.Драгоманова
Протокол № 4 від 11 жовтня 2007 року

ISBN 966-660-346-2

© Національний педагогічний університет
імені М.П.Драгоманова, 2007

4 секція

Контроль рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції: сучасні підходи, об'єкти, критерії оцінювання

Гайдук Л.Л.

Використання мультимедійних засобів на уроках іноземної мови 125

Грищенко Я.С., Сімкова І.О.

Критерії оцінювання та контролю рівня сформованості комунікативної компетенції з іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів немовних факультетів 126

Дерев'янко М.М., Кравченко О.В.

Самостійна робота студентів на практичному занятті з іноземної мови 128

Жицька С. А.

Контроль рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції: сучасні підходи, об'єкти, критерії оцінювання 130

Мойсеєнко С.М.

Способи та критерії оцінювання ступеня сформованості іншомовного діалогічного та монологічного мовлення у студентів вищих навчальних закладів 132

Morska L. I.

Computer technology competencies in Ukrainian higher education 135

Нікітіна Н.С.

Мовний портфель для інженерів 137

Пузанова О. В.

Застосування проектної роботи в групах зі змішаним вхідним рівнем на першому курсі мовних спеціальностей як засіб покращення комунікативної компетенції в говорінні 140

Солодка А.К.

Інформативна бесіда як засіб розвитку ініціативного мовлення студентів в процесі міжкультурної комунікації 141

Українська О.О.

Вимоги до рівня сформованості компетенції у говорінні французькою мовою у майбутніх викладачів 144

Ягельська Н.В

Самостійна робота студентів з іноземної мови у контексті розширення європейського союзу 146

Яременко О.О.

Проблеми стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів педагогічного університету в умовах формування єдиного Європейського освітнього простору 149

5 секція

Педагогічна освіта: стратегії підготовки вчителя, освітні стандарти, формування методичної компетенції

Бардакова Ю.В.,

Німецька мова за підручником "З німецькою в Європі навчатись, працювати, жити" 153

Борковецька І.П.

156

Тестовий контроль та основні професійно-методичні вміння викладача

**ПРОБЛЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ**

Розвиток міжнародних зв'язків України та процес інтеграції української системи вищої освіти до європейського освітнього простору відкриває нові можливості для подальшої між культурної комунікації.

За будь яких принципів організації навчального процесу саме системі оцінювання знань належить важлива роль в забезпеченні високої якості освіти та формування конкурентоспроможних фахівців.

Головне завдання - як досягти найбільш об'єктивного оцінювання, як зробити, щоб оцінювання виконувало властиві йому функції і насамперед дві головні - контролюючу й мотивуючу.

Проблема стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів займає особливе місце у сучасних умовах удосконалення системи освіти у вищих навчальних закладах. Вагомим стимулюючим фактором, який сприяє формуванню ініціативного, самостійного і творчого потенціалу майбутнього спеціаліста є контроль знань студентів.

Контроль за навчально-виховною діяльністю студента - це процес, який забезпечує досягнення викладачами і студентами поставлених цілей, а також дає змогу виявити проблеми до того, як вони стають серйозною перешкодою у навчанні, він також використовується для вчасного стимулювання навчання студентів. Є різні підходи до проведення контролю і оцінювання знань.

Оцінювання за модульним принципом навчання включає в себе:

- визначення і адаптацію кожної оцінки нормативної складової навчальної дисципліни і проєкція їх на кожний модуль;
- використання різних форм оцінювання (тести, контрольна робота, залік тощо);
- коментування виставленої оцінки, тобто зіставлення реальних знань з визначеними стандартами та змістом кожної оцінки.

Отже, оцінювання - це багатогранний психолого-педагогічний процес, який у досвідченого викладача слугує відповідним стимулом до систематичної розумової праці студента.

Оцінювання знань з іноземної мови повинні не лише виявляти, але і розвивати всю навчальну діяльність студентів: засвоєння теоретичних знань, уміння використовувати їх на практиці та спеціальні уміння і навички.

Критерії для оцінки результатів роботи студента повинні бути виражені так, щоб оцінка роботи студента могла бути зіставлена з ними і документально віддзеркалена.

Організація оцінки результатів навчання повинна брати до уваги різні методи оцінки, що можуть надати різні типи доказів рівня знань студента:

- письмові, усні і комп'ютерні опитування (тестування);
- перевірка навичок (зокрема, на тренажерах);
- проєкти;
- безпосереднє спостереження за діяльністю.

Також ця організація повинна брати до уваги комплексну діагностику знань, що включає різні критерії оцінки для різних видів навчальної роботи.

Критеріями оцінки можуть бути:

- а) при усних відповідях:
  - повнота розкриття питання;
  - логіка викладення, культура мови;
  - впевненість, емоційність та переконаність;
  - використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо)
  - аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.
- б) при виконанні письмових завдань:
  - повнота розкриття питання;
  - цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
  - акуратність оформлення письмової роботи;

підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Критерії комплексного оцінювання повинні бути віддзеркаленням вимог Загальноєвропейських Рекомендацій та Стандарту вищої освіти.

Специфічну практичну реалізацію Загальноєвропейських Рекомендацій являє собою Європейський Мовний Портфель, який визначається як документ (набір документів) за допомогою яких ті, хто навчаються, збирають, систематизують свої досягнення і відображають власний досвід вивчення іноземних мов, зразки виконаних робіт, а також отримані ними свідоцтва і сертифікати.

Специфіка функціонування мовного портфеля, як одного з способів організації навчання писемного мовлення, полягає у реалізації своєрідної системи контролю, основу якої складають самоконтроль і самооцінка.

Говорячи про реалізацію своєрідності системи контролю не можна не згадати про сучасну інформатизацію навчального процесу, що дає можливість значно посилити зв'язок змісту навчання з життям, надати результатам навчання практичної значимості, застосовності до розв'язування повсякденних життєвих проблем.

При цьому в основу інформатизації навчального процесу слід покласти створення і використання в педагогічній практиці нових комп'ютерно-орієнтованих методичних систем навчання на принципах поступового вбудовування інформаційно-комунікаційних технологій у діючі дидактичні системи, гармонійного поєднання традиційних та комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання, без відкидання здобутків педагогічної науки минулого, а, навпаки, їх удосконалення і посилення.

Більш того, провідні університети України вже мають неабиякий досвід і розроблені методики впровадження інформаційних педагогічних технологій.

Розробки в цій галузі потрібно об'єднати, зосередивши увагу на інформаційному наповненні освіти, яка підвищує її якість і ефективність, і, одночасно, зміцнює суб'єкт-суб'єктні відносини педагога і студента.

Одним з найбільш актуальних напрямків розвитку комп'ютерних технологій в освіті є розробка спеціалізованих систем тестового контролю знань, використання яких є потужним засобом підвищення якості навчального процесу в різних навчальних закладах та допомагає підтримувати необхідний освітній рівень студентів.

Реформування освіти також супроводжується впровадженням прогресивних сучасних навчальних технологій, ефективних методів організації навчальної роботи і, зокрема, самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студента - один з основних і ефективних засобів оволодіння навчальним матеріалом, що забезпечує глибину і міцність знань, допомагає набути навички творчого і самостійного вирішення професійних завдань у майбутній професійній діяльності. Перенесення акцентів навчального процесу зі збільшення обсягу інформації, призначеної для засвоєння, репродуктивного відтворення знань, умінь та навичок на створення умов для повного розкриття особистості студента, на всебічну реалізацію його здібностей у навчальній діяльності накладає відбиток на всі ланки процесу навчання, у тому числі й на контроль.

Великі можливості в розв'язанні цієї проблеми, а саме, активізації самостійної роботи, має модульна система та рейтинговий контроль знань студентів, яким зараз приділяється значна увага у вузах України.

Широкі можливості для модернізації професійної підготовки майбутніх педагогів у процесі функціонування університетів надає використання інтерактивних технологій навчання: *навчання в команді (навчаємося разом); метод "велике коло ідей"; кейс-метод (технологія ситуаційного навчання); метод "мікрофон" ; кооперативне навчання у співробітництві ("пилка"); метод "акваріум" ; прес-метод; метод проєктів; ділова гра (імітаційні, операційні, рольові, інсценізації, психодрами і соціодрами).*

Ефективним також є використання технологій: робота в парах, діяльність ротаційних (змінюваних) тріад студентів, "дискусії", "дебати", "мозковий штурм", "телевізійне ток-шоу", тренінгові та мультимедійні технології навчання, технології розвитку критичного мислення як багатомірного бачення студентами різноманітної педагогічної реальності.

Підсумовуючи вищесказане, можна підкреслити, що завдання стимулювання навчальної діяльності студентів при вивченні філологічних навчальних дисциплін є комплексним за своєю природою, адже не існує одного найкращого методу педагогічної діагностики, немає ідеальних систем оцінювання, а кожна з тих технологій, що були названі мають свої сильні та слабкі сторони.

Отож треба використовувати їх поєднання, комбінацію, проектувати ті системи, які мають більше переваг.

Особливо актуальним це є зараз, коли сучасні процеси демократизації суспільства відкрили можливості до реальної інтеграції України в європейський освітній простір.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В.П. Роздуми про освіту: статті, нариси, інтерв'ю. - К.: Знання України, 2005.-804 с.-С. 487
2. Бойко Галина До проблем інтеграції України в європейський освітній простір. - Болонський процес: Модернізація змісту природничої педагогічної освіти/ Кол. Ав. - Полтава: АСМІ, 2005. -356 С.-С.7
3. Болюбаш Я.Я., Лемківський К.М., Сухарніков Ю.В. Євро інтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. - Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи / Укл. В.П.Бех: за ред.. академіка В.П.Андрущенка. - К: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2004.-221 с.-С. 24
4. Васильєв А.В., Січова В.І. Удосконалення організації самостійної роботи і контролю знань студентів // Нові технології навчання: Наук. - метод. Збірник. Вип.. 17 / Ред.. кол.: В.О.Зайчик та ін. - К.: ІЗМН, 1996. - 176 с. - С.4
5. Дремова І.А. Проблеми контролю результатів навчання в сучасній школі // Наукові записки: 36. Наук. Статей.-К: НПУ, 2000. - 4.1.-С.100-104.
6. Жалдак М.І. Інформаційні технології в професійній діяльності вчителя. - Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи / Укл. В.П.Бех: за ред.. академіка В.П.Андрущенка. - К: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2004. - 221 с. - С. 108
7. Острячко М.М. Сутність, організація та методика самостійної роботи студентів / Вища школа: проблеми, пошук, тенденції. - Матеріали науково-методичного семінару. - Чернігів. Вип. II.-2001.- 131 с.-С. 95.
8. Розновець О.І., Сперанський В.О., Воло щук Л.А. Можливості сучасних систем автоматизованого тестування для проведення модульного контролю знань. - Проблеми Освіти; Наук.-метод.зб. - К., 2005 - Вип.. 45: Болонський процес в Україні. - 4.1. - 192 с.
9. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання. - К: В-цтво Європейського університету, 2004. - 124 с. - С. 51